

## P o s u d e k

rigorózní práce Martiny Váchové, Politické aspekty ve vybraných ustanoveních  
Ústavní listiny z roku 1920

Lákavý název práce, slibující právně-historický a politologický rozbor některých ustanovení československé Ústavy z roku 1920 současně klade na autorku práce mimořádné nároky a to jak v zacházení s literaturou, tak s prameny a to tím spíše, že jde o tematiku, která byla v uplynulých více než devadesáti letech podrobně prozkoumána. Proto hned v úvodu musím s lítostí konstatovat, že obsah práce je v rozporu s názvem, neboť jsem našel jen náznaky právních aspektů týkajících se obsahu a jednotlivých ustanovení československé Ústavy, nikoliv však pokus o širší politologické zhodnocení procesu vzniku a konstituování ústavní listiny. Je to ke škodě věci a autorka nevyužila možnosti, které jí název či případná koncepce práce dávaly. Autorka si neklade otázky, a proto na ně také neodpovídá a spokojuje se jen s citací některých prací ústavě věnovaných či komentářů k jednotlivým ustanovením. Prameny cituje většinou „z druhé ruky“ prostřednictvím literatury, kterou však ani zdaleka zcela nevyužívá. Tak např. pomíjí základní práce slovenských autorů – prof. Klimka a dr. Hromského, prvního o hranicích ČSR a druhého o složité problematice začlenění Slovenska do ČSR. Zásadní otázku uspořádání státu, povahy jeho území (str. 25) odbývá příliš stručně když cituje stenografický záznam diskuze v Národním shromáždění, neuvádí autora citátu, stejně pak si počíná v poznámce č. 49.

Také výklad o státním občanství je založen jen na neúplném využití dostupné literatury.

V práci je mnohokrát citována studie o rozchodu československé Ústavy s rakouskou ústavní tradicí, avšak autorka se nepokusila samostatně porovnat rozdílné či naopak převzaté ústavní koncepce – např. při výkladu o stálém výboru NS (str. 49 – 51) a § 14 zákona č. 141/1867 ř.z.

Mimořádně skoupý je také výklad autorky o prezidentu republiky (str. 152), kde se jen konstatuje, že ústavní předpisy byly výsledkem „dlouhých porad uvnitř vlády, mezi stranami a ústavním výborem“. Bohužel, ani

následující výklad nepřinese podrobnější poznatky, byť zde již autorka cituje řadu autorů, ale opět, např. těsnopisecké zápisy uvádí prostřednictvím literatury, tedy z druhé ruky (viz pozn. č. 139, stejně jako dále pozn. č. 172).

Stručný výklad jednotlivých ustanovení Ústavy, které zakotvují základní občanská práva, opět postrádá zasazení do širších kontextů politických a sociálních. Nadto zřejmě není úplný, pokud jde o citaci zákonů, provádějících ústavu (kupř. na str. 80 chybí uvedení zákona o vystěhovalectví).

Mimořádně skoupá je autorka také při výkladu ústavních ustanovení o ochraně práv majetkových či vyvlastnění, ačkoliv právě zde jde o problematiku od počátku existence ČSR mimořádně závažnou (viz kupř. pozemkovou reformu).

Na str. 86 mi chybí podrobnější výklad o právu tiskovém a jeho vývoji v ČSR. To platí také o ochraně menšin a menšinové problematice (str. 93 – 95), které by bylo třeba věnovat nepochybně větší pozornost.

Autorka se pokusila o komentář k ustanovení Ústavy ČSR z roku 1920, avšak její pokus vyznívá rozpačitě, je zatížen popisem a nedostatkem vlastních soudů a názorů. Pokud jde o závěrečné doporučení či hodnocení, ponechávám ho na výsledku ústní zkoušky.

V Praze dne 19.října 2014

  
Prof.JUDr.Dr.h.c.Karel Malý,DrSc.

oponent